

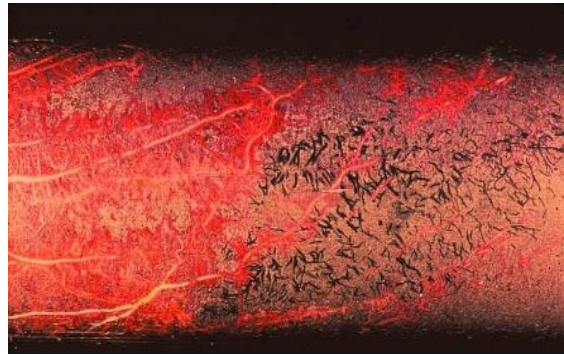
ଏହା କ'ଣ

ଗନ୍ଧକ ବିଷାକ୍ତତା ଯୋଗୁଁ ଚେରର ନିଶ୍ୱାସପ୍ରଶ୍ୱାସ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟାଘାତ ହେବା ଫଳରେ ଗଛର ଖାଦ୍ୟସାର ଗ୍ରହଣ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ଧାନଗଛ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଗନ୍ଧକ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲେ ବିପତନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ଏହାର କୁପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ଘଟିଥାଏ

ସାଧାରଣ ଭାବେ ଧାନରେ ଗନ୍ଧକ ବିଷାକ୍ତତା ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଲୌହ ଅଭାବ ଥିବା ଜମିରେ ଦେଖାଯାଏ ।

ଏହା ନିଗିଡ଼ା ବାଲିଆ ଜମି, ଅବକ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ ଧାନ ଜମି, ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହେଉ ନଥିବା ଓ ଅଧିକ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଥିବା ମାଟି ଏବଂ ଅମ୍ଳାୟ ସଲଫେଟ୍ ମାଟିରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ଗନ୍ଧକ ବିଷାକ୍ତତା ଯୋଗୁଁ କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ ମୋଟା ଚେର ହୋଇଥାଏ

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

କିଆରୀରେ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣମାନ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରନ୍ତୁ:

- କଅଁଳ ପତ୍ରରେ ପାଣ୍ଡୁର ବର୍ଣ୍ଣର ଦାଗ ହୋଇଯିବ।
- ମୋଟା, କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗାଡ଼ ବାଦାମୀରୁ କଳା ରଙ୍ଗର ଚେର

ସନ୍ଦ୍ୟ ଉପୁଡ଼ା ଯାଇଥିବା ଧାନ ଦୁଦାରେ କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ କଳା ରଙ୍ଗର ଚେର ରହିଥାଏ (ଲୌହ ସଲଫାଇଡ୍ ଦାଗ ସହିତ) । ଏଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଲୌହ ଅକ୍ସାଇଡ୍ ଓ ହାଇଡ୍ରୋକ୍ସାଇଡ୍ ଏକ ନାରଙ୍ଗୀ-ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ଆସ୍ତରଣ ରହିଥାଏ ।

ଗନ୍ଧକ ବିଷାକ୍ତତା ଯୋଗୁଁ କେତେକ ରୋଗ ଯଥା ପତ୍ରଦାଗ ରୋଗ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ଗନ୍ଧକ ବିଷାକ୍ତତା ଦ୍ୱାରା ଦେଖାଯାଉଥିବା ପତ୍ରର ଲକ୍ଷଣ ଲୌହ ଅଭାବ ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ପାଣ୍ଡୁର ବର୍ଣ୍ଣର ଲକ୍ଷଣ ପରି ଦେଖାଯାଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଲକ୍ଷଣ ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତା ପରି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପତ୍ରରେ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ।

ଗନ୍ଧକ ବିଷାକ୍ତତା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇନାହିଁ ।

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

- ସହନଶୀଳ କିସମ ବ୍ୟବହାର
- ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଗନ୍ଧକ ଓ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଥିବା ଏବଂ ଭଲ ଭାବେ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହେଉ ନଥିବା ଜମିକୁ ଅନବରତ ଜଳମଗ୍ନ ନ କରି ମଝିରେ ମଝିରେ ପାଣି ମଡ଼ାଇବା ଦରକାର
- ଧାନ ଅମଳ ପରେ ଶୁଖିଲା ଜମିରେ ହଳ କରାଗଲେ ଜମି ପଡ଼ିଆ ଥିବା ସମୟରେ ଲୌହ ଜାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ
- ଖାଦ୍ୟସାର ଅଭାବ ଦୂର କରିବା ଓ ଚେରର ଜାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୁଷମ ସାର (ଯବକ୍ଷାର, ଫସ୍ଫରସ୍, ପଟାସ ବା ଯବକ୍ଷାର, ଫସ୍ଫରସ୍, ପଟାସ ଓ ଚୂନ) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ
- ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ପଟାସ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ
- ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଲୌହ ଓ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଥିବା ଏବଂ ଭଲ ଭାବେ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହେଉ ନଥିବା ଜମିରେ ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣର ଜୈବିକ ଅବଶିଷ୍ଟା (ଖତ ଓ ନଡ଼ା) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ

ସମ୍ଭବ ହେଲେ

- ଅମ୍ଳଜାନ ଯୋଗାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବିହନରୁ ଭଲ ଗଜା ହେବା ପାଇଁ ନୀତିଶୀତୋଷ୍ଠ ଜଳବାୟୁରେ ବିହନ ସହିତ ଜାରକର (କାଲସିଅମ ପେରକ୍ସାଇଡ୍) ମିଶ୍ରଣ କରନ୍ତୁ ।
- ଜମିରେ ପଟାସ୍, ଫସ୍ଫରସ୍ ଓ ମାଗନେସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଲୌହ ଅଭାବ ଥିବା ଜମିରେ ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ସଲଫାଇଡ୍ ଓ ଲୌହ ସଲଫାଇଡ୍ ଅଧିକ ଚଳଚ୍ଚାନ କରିବା ପାଇଁ ଲୌହ (ଲବଣ, ଅକ୍ସାଇଡ୍) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ:

ଧାନ ଫସଲ ପଛତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଛତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

